

Lampaan ja vuohen sorkkamätä – tiedote tuottajille

Kuvaus taudista

Sorkkamätä on tarttuva kuolioinen tulehdus lampaiden ja vuohien sorkkavälissä ja sorkan sarveisessa. Sorkkamätä on bakteerisekainfektiio, jossa mukana ovat etenkin *Dichelobacter nodosus* ja *Fusobacterium necrophorum*. Kosteat, lämpimät ja likaiset olosuhteet sekä puutteellinen sorkkahoito altistavat taudille.

Yleisin oire on ontuminen. Monet eläimet eivät kivun takia halua liikkua ja asettuvat esimerkiksi syödessään polvilleen. Kaikki tautiin sairastuneet eivät kuitenkaan onnu. Muutokset sorkassa alkavat sorkkavälissä. Ensimmäinen sorkkavälissä häviää karvoitus ja iho muuttuu kiiltäväksi. Sorkkaväli voi aueta ja erittää märkäistä eritettä. Tulehdus leviää pehmeän ja kovan sarveissorkan rajalta sarveisen alle. Pahimmillaan sorkkakapseli voi irrota kokonaan.

Lisätietoa ja kuvia sorkkamädästä löytyy esimerkiksi [Gård & Djurhälsanin verkkosivuilta](#).

Miten estät taudin tulon tilalle?

- Tehosta tilan tautisuojausta.
 - Järjestä tilalla vierailleille suojavaatteet ja –jalkineet.
 - Vältä välineiden ja laitteiden yhteiskäyttöä muiden tilojen kanssa. Jos yhteiskäyttöä kuitenkin on, välineet ja laitteet on aina huolellisesti puhdistettava ja desinfioitava ennen niiden siirtoa tilalta toiselle.
- Huomioi nämä, jos ostat eläimiä.
 - Selvitä lähtötilan tautitilanne myös sorkkasairauksien osalta.
 - Tutki ostettavien eläinten sorkat.
 - Eristä (ostokaranteeni) ostoeläimet ennen yhdistämistä katraaseen (suositus 6 viikkoa).

Mitkä eläimet omassa katraassa tarkastetaan?

- Tarkasta kaikkien eläinten sorkat rutiinisti.
 - Keväällä ennen laitumelle laskua
 - Keritsimisen yhteydessä
 - Sorkkahoidon yhteydessä
 - Syksyllä laidunkauden jälkeen
 - Etenkin, jos laitumet olleet märkiä
- Tarkasta ontuvat eläimet aina!

Miten sorkat tutkitaan?

- Nosta eläimen jokainen sorkka.
- Pese sorkkaväli lämpimän veden ja harjan avulla, kuivaa sorkkaväli.
- Tarkasta sorkkaväli (otsalamppu).
- Jos merkkejä sorkkamädästä tai epäilyttäviä muutoksia, ota kuva.
 - Kuvaus sorkkamädän eri [asteista](#)

Toimenpiteet, jos merkkejä sorkkamädästä

- Merkitse ja eristä oireileva lammas.
- Ota yhteyttä hoitavaan eläinlääkäriin.
 - Ensikartoitus ja näytteenotto
 - [Lampaan sorkkamätä – sivelynäytteet](#) (Ruokavirasto)
 - Hoitosuunnitelma
- Älä myy eläimiä pitoon tai osallistu näyttelyihin/lammaskisoihin.
- Eläin, jolla on kroonisia muutoksia kannattaa poistaa karjasta – keskustele asiasta ensin eläinlääkärin kanssa.

HUOM! Lampaat tulisi aina pitää erillään naudoista (monia yhteisiä tauteja)

Tiedotteen on laatinut ETU-lammas- ja vuohieläinlääkäriryhmä

Kontaktihenkilö: Johanna Rautiainen, Lammasmaailma, maksullinen neuvontapuhelin 0600 306 627